BANKIA FIMBRIATULA ONDER EEN NEDERLANDSE BODEM

De tropische paalworm Bankia werd door mevrouw W.S.S. van der Feen-van Benthem Jutting in Basteria (1952) uitvoerig beschreven. Deze houtborende bivalve bevond zich in een balkje dat in augustus 1948 tussen IJmuiden en Zandvoort werd aangetroffen op het strand. Het is een tropisch dier, vooral uit West Indië bekend, dat men niet zonder meer op een Nederlands strand zou verwachten. Van Regteren Altena (1959) heeft daarom vermoed dat hier transport door de mens een rol heeft gespeeld en hij werd in die opvatting gesterkt door het tot dan mankeren van vondsten van lege Spirula en Janthina op het strand; vormen die in West Indië voorkomen en gemakkelijk drijvende schelpen bezitten. Intussen is Spirula gevonden en daarmee wordt natuurlijke aanvoer van hout met Bankia uiteraard waarschijnlijker.

Dat echter van nature voorkomen van dit dier toch nog niet bewezen is, daarop wijst een eigenaardige vermelding van deze paalworm in de literatuur. Clark (1906) vermeldt de soort van een kiel van een Nederlandse bark, in zijn fauna van de mariene invertebraten van Cornwall. Vóórdat Bankia fimbriatula van Nederlandse bodem beschreven is, werd de soort dus al onder een Nederlandse zeebodem aangetroffen ! Het is niet onaannemelijk dat Bankia verschillende malen in Nederland aanwezig is geweest, maar weer weggevaren.

Clark noemt de soort nog Teredo fimbriata, de naam die Jeffreys er in 1860 aan gaf. Deze is echter homoniem met een al in 1828 door Defrance evenzo benaamde fossiele Teredo. Daarom hebben Moll en Roch (1931) de soort van Jeffreys in fimbriatula herdoopt; bovendien plaatsten zij deze paalworm in het genus Bankia.

Literatuur:

Altena, C.O. van Regteren (1959). The Netherlands beach as a cemetery for Mollusca. Basteria, Vol. 23, suppl., pp. 63-72.

Benthem Jutting, W.S.S. van (1952). On Bankia fimbriatula Moll and Roch in driftwood washed ashore on the Dutch coast. Basteria, Vol. 16, pp 37-39.

Clark, J. (1906). Marine Zoology. In: The Victoria history of Cornwall, edited by W. Page, Vol. 1, pp. 113-159.

Moll, F. and F. Roch (1931). The Teredinidae of the British Museum, etc. Proc. Malac. Soc. London, Vol. 19, pp. 201-218.

G.J. Boekschoten